

LIBERTATEA DE EXPRIMARE A AVOCATULUI – Analiza avocatului Mihai Adrian Hotca: “Libertatea de exprimare recunoscuta avocatului, superioara celei a simplului cetatean, se fundamenteaza pe teza potrivit careia rolul avocatului in sistemul justitiei, in special, si in societate, in general, este unul esential. Daca despre presa se spune ca este cainele de paza al democratiei, despre avocat se poate afirma ca este cainele de paza al justitiei”

Scris de L.J.

Profesorul universitar, doctor in Drept, **Mihai Adrian Hotca (foto)** – partener si fondator al Societatii Civile de Avocati Hotca&Asociaati, vorbește într-o analiza extrem de interesanta facuta pentru Lumeajustitie.ro despre **libertatea de exprimare a avocailor**, subiecti mai controversati ca niciodata, de cand CEDO a statuat ca avocatii au dreptul sa isi apere publicii clienti atunci cand exista o baza factuala suficienta pentru a arata ca acestia sunt victime ale unor abuzuri comise de autoritati.

Avocatul Mihai Adrian Hotca sustine ca “putem spune ca libertatea de exprimare a avocailor relativa la cauzele in care este angajat este mai extinsa decat libertatea de exprimare a simplilor cetateni”. De asemenea, avocatul Hotca afirma ca, “daca se intemeieaza pe o baza factuala suficienta, care sa-i sprijine sustinerile, avocatul are libertatea de a participa la dezbateri in presa, in cadrul carora poate exprima opinii critice fata de activitatea de justitie”.

Profesorul universitar, doctor in Drept, **Mihai Adrian Hotca (foto)** – partener si fondator al Societatii Civile de Avocati Hotca&Asociaati, vorbește într-o analiza extrem de interesanta facuta pentru Lumeajustitie.ro despre **libertatea de exprimare a avocailor**, subiecti mai controversati ca niciodata, de cand CEDO a statuat ca avocatii au dreptul sa isi apere publicii clienti atunci cand exista o baza factuala suficienta pentru a arata ca acestia sunt victime ale unor abuzuri comise de autoritati.

Avocatul Mihai Adrian Hotca sustine ca “putem spune ca libertatea de exprimare a avocailor relativa la cauzele in care este angajat este mai extinsa decat libertatea de exprimare a simplilor cetateni”. De asemenea, avocatul Hotca afirma ca, “daca se intemeieaza pe o baza factuala suficienta, care sa-i sprijine sustinerile, avocatul are libertatea de a participa la dezbateri in presa, in cadrul carora poate exprima opinii critice fata de activitatea de justitie”.

Prezentam, in continuare, analiza completa a avocatului Mihai Adrian Hotca:

“Sedul dreptului fundamental al omului la libertate de exprimare se gaseste in mai multe acte normative, dintre care mentionam aici Constitutia si Conventia Europeana a Drepturilor Omului.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Constitutie: „**Libertatea de exprimare a gandurilor, a opiniilor sau a credintelor si libertatea creatorilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare in public, sunt inviolabile** (s.n. – M.A.H.)”.

Conform art. 10 din Conventia Europeana a Drepturilor Omului: „**1. Orice persoana are dreptul la libertatea de exprimare** (s.n. – M.A.H.). Acest drept cuprinde libertatea de opinie si libertatea de a primi sau de a comunica informatii ori idei fara amestecul autoritatii publice si fara a tine seama de frontiere. Prezentul articol nu impiedica statele sa supuna societatea de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

O eventuala anevoie libertati de convingeri indatoriti si responsabilitati poate fi supusa unor formalitati, conditii, restrangeri sau sanctiuni prevazute de lege, care constituie masuri necesare, intr-o societate democratica, pentru securitatea nationala, integritatea teritoriala sau siguranta publica, apararea ordinii si prevenirea infractiunilor, protectia sanatatii sau a moravilor, protectia reputatiei sau a drepturilor altora pentru a impiedica divulgarea de informatii confidențiale sau pentru a garanta autoritatea si imparțialitatea justitiei judecatoresti”.

Intrand es abstractio in subiectul analizat, in randurile ce urmeaza vom incerca sa raspundem la doua intrebari:

Pana unde se intinde libertatea de exprimare a unui avocat in legatura cu apararea clientului sau?

Are aceasta libertatea de exprimare recunoscuta staristilor?

In cauza Morice contra Frantei (pronuntata la data de 23 aprilie 2015), Marea Camera a CEDO a statuat ca:

avocatul are o pozitie speciala in administrarea justitiei si, totodata, dreptul de a contribui la dezbaterile de interes public prin intermediul presei, dar nu poate fi pus pe acelasi plan cu jurnalistii;

daca avocatul exprima public judecati de valoare, care nu sunt susceptibile de proba, este necesar sa se intemeieze pe o baza factuala suficienta;

trebuie mentinuta autoritatea sistemului judiciar si asigurate relatii bazate pe respect intre protagonisii sistemului de justitie (a se vedea www.unbr.ro).

Din considerentele hotararii CEDO pronuntate in cauza Morice contra Frantei se desprinde ideea ca libertatea de exprimare a avocatului relativ la apararea clientului sau este inferioara libertatii de exprimare a jurnalistilor, dar superioara libertatii detinute de simplul cetatean. Curtea face distinctia intre sustinerile avocatului din sala de judecata si opiniile exprimate in afara acesteia. Curtea a aratat ca afirmatiile avocatului facute in sala de judecata justifica un grad ridicat de toleranta la critica, dar in afara salii avocatii trebuie sa evite comentariile care reprezinta un atac personal gratuit, fara o legatura directa cu realitatea cazului in care este angajat.

Curtea a statuat ca **avocatul are dreptul de a participa, prin intermediul presei, la dezbaterile de interes public legate de cauzele in care este angajat**, fara sa aiba o libertate de exprimare echivalenta cu cea a jurnalistilor, care pot dezbatte orice caz pendinte.

O alta teza reflectata de hotararea CEDO este aceea ca **avocatul are dreptul sa emita judecati de valoare, daca se bazeaza pe elemente de fapt suficiente, fara a fi obligat sa-si dovedeasca opiniile (judecatile de valoare), stiut fiind faptul ca acestea nu sunt susceptibile de a fi probate**. Totusi, CEDO arata ca judecatile de valoare exprimate de avocati trebuie sa aiba acoperire intr-o baza factuala suficienta. In cauza Morice contra Frantei, Curtea a considerat ca, **daca experienta in public si/pa public este necesara pentru a promova o perioada de stazii grave si nefortabile, acest lucru nu ar putea avea ca efect interzicerea opiniilor, prin judecati de valoare cu o baza factuala suficienta si pe chestiuni de interes public cu privire la functionarea sistemului judiciar**. In speta Morice, limitile critice admizibile nu pot fi formulate de avocat fara de mentori ai sistemului judiciar, parte dintr-o institutie fundamentala a statului, surse mai largi decat in ‘cazul cetatenilor obișnuiti si comentariile ar putea, prin urmare, sa fie indreptate impotriva judecatorilor’ (preluare din sursa: www.unbr.ro).

De asemenea, CEDO a subliniat necesitatea de a mentine autoritatea sistemului judiciar si de a asigura relatii bazate pe respectul reciproc intre protagonisii sistemului de justitie.

Fiind unul dintre protagonisii sistemului de justitie, avocatul trebuie sa recunoasca autoritatea acestuia si sa-i respecte pe ceilalti participanti la actul de infaptuire a justitiei, dar, totodata, este imperios ca si el sa se bucure de acelasi tratament din partea celorlalti actori ai sistemului judiciar.

In concluzie, laud si considerate cele aratate mai sus, **putem spune ca libertatea de exprimare a avocailor relativa la cauzele in care este angajat este mai extinsa decat libertatea de exprimare a simplilor cetateni. Asadar, daca se intemeieaza pe o baza factuala suficienta, care sa-i sprijine sustinerile, avocatul are libertatea de a participa la dezbateri in presa, in cadrul carora poate exprima opinii critice fata de activitatea de justitie (ar putea organiza, de pilda, o conferinta de presa).**

Libertatea de exprimare recunoscuta avocatului, superioara celei a simplului cetatean, se fundamenteaza pe teza potrivit careia rolul avocatului in sistemul justitiei, in special, si in societate, in general, este unul esential. Daca despre presa se spune ca este cainele de paza al democratiei, despre avocat se poate afirma ca este cainele de paza al justitiei”.